

Spis treści

Wstęp	9
I. <i>Poczucie sprawstwa</i> w kontekście uczenia się metodą projektów edukacyjnych	17
1.1. Metoda projektów i <i>poczucie sprawstwa</i> a kompetencje kluczowe społeczeństwa opartego na wiedzy	17
1.1.1. Wyzwania dla edukacji XXI wieku	20
1.1.2. Kompetencje kluczowe w polityce edukacyjnej Unii Europejskiej	26
1.1.3. Kompetencje kluczowe a Podstawa Programowa Kształcenia Ogólnego	33
1.1.4. Uzasadnienie wyboru przedmiotu badań w kontekście przeglądu prac poświęconych sprawstwu i skuteczności	38
1.1.5. Próba dokonania konkluzji: od wyzwań edukacyjnych do pozoru zmian(?)	42
1.2. Teoretyczne ugruntowanie kategorii <i>poczucie sprawstwa</i>	46
1.2.1. Sprawstwo i skuteczność – ustalenia definicyjne	47
1.2.2. <i>Poczucie sprawstwa</i> w świetle socjokulturowej teorii J.S. Brunera	50
1.2.3. <i>Poczucie własnej skuteczności</i> w ujęciu teorii społeczno-poznawczej A. Bandury	57
1.2.4. <i>Poczucie sprawstwa</i> w kontekście procesów motywacyjnych	64
1.3. Istota i założenia metody projektów	70
1.3.1. Projekt edukacyjny – ustalenia definicyjne	75
1.3.2. Cechy konstytutywne metody projektów	79
1.3.3. Założenia i struktura metody projektów	82
1.3.4. Nauczyciel i uczeń w procesie realizacji projektów edukacyjnych	91
II. <i>Poczucie sprawstwa</i> w badaniach własnych	105
2.1. Przedmiot i cel badań	105
2.2. Problemy i hipotezy badawcze	107
2.3. Plan i organizacja badań	111
2.4. Operacjonalizacja i wskaźniki zmiennych	114
2.5. Dobór próby	121
2.5.1. Zasady doboru próby	122

2.5.2. Teren badań i charakterystyka badanej grupy	125
2.6. Metody badań	126
2.6.1. Eksperyment naturalny	126
2.6.2. Zogniskowany wywiad grupowy	127
2.7. Etapy analizy badań jakościowych	130
2.8. Triangulacja	146
2.9. Teoretyczno-metodologiczne osadzenie projektu badawczego	147
2.9.1. Paradygmaty i perspektywa badawcza	147
2.9.2. Strategia badawcza	149
2.9.3. Teoria ugruntowana	151
2.10. Aspekty etyczne badań fokusowych z udziałem młodzieży	153
III. <i>Poczucie sprawstwa</i> uczniów gimnazjum w kontekście uczenia się metodą projektów edukacyjnych – analiza wyników badań własnych	155
3.1. Poziom poczucia sprawstwa u badanych uczniów szkół gimnazjalnych (problem 1)	156
3.1.1. Pomiar początkowy	157
3.1.2. Pomiar końcowy	162
3.2. Efektywność obligatoryjnego wprowadzenia metody projektów edukacyjnych do procesu kształcenia w kontekście <i>poczucia sprawstwa</i> (problemy 2, 2 _{2a} , 2 _{2b} i 3)	174
3.2.1. Skuteczność oddziaływań czynnika eksperymentalnego	175
3.3. Typologia rozwoju <i>poczucia sprawstwa</i> w procesie realizacji projektów edukacyjnych (problemy 4, 5)	189
3.3.1. Typologia rozwoju <i>poczucia sprawstwa</i> w kontekście <i>poczucia siły</i>	190
3.3.2. Typologia rozwoju <i>poczucia sprawstwa</i> w kontekście <i>poczucia wytrwałości</i>	196
3.4. Kategorie modelu rozwoju <i>poczucia sprawstwa</i> w procesie realizacji projektów edukacyjnych (problem 6)	209
3.4.1. Co wybieramy: <i>ster</i> czy <i>pokład</i> ? – czyli model rozwoju <i>poczucia sprawstwa</i> I fazy projektowej	210
3.4.2. Co robimy: <i>plyniemy</i> czy <i>dryfujemy</i> w stronę brzegu? – czyli model rozwoju <i>poczucia sprawstwa</i> II fazy projektowej	213
3.4.3. Co dostrzegamy: <i>kres</i> czy <i>dalszą drogę</i> ? – czyli model rozwoju <i>poczucia sprawstwa</i> III fazy projektowej	219

3.4.4. Model rozwoju <i>poczucia sprawstwa</i> w procesie realizacji projektów edukacyjnych	221
IV. Wnioski z badań, rekomendacje dla praktyki edukacyjnej	227
4.1. Poziom <i>poczucia sprawstwa</i> uczniów szkół gimnazjalnych (hipoteza 1)	227
4.2. Efektywność obligatoryjnego wprowadzenia projektów edukacyjnych do procesu kształcenia w kontekście <i>poczucia sprawstwa</i> (hipotezy 2, 2 _{2a} , 2 _{2b} i 3)	228
4.3. Próba zintegrowania i uogólnienia wyników badań	231
4.4. Rekomendacje dla praktyki edukacyjnej	237
Zakończenie	243
Bibliografia	245
Aneks	259
Załącznik 1. Skala Kompetencji Osobistej – <i>KompOs</i>	259
Załącznik 2. Scenariusz zogniskowanego wywiadu grupowego	260
Załącznik 3. Kody identyfikacyjne grup	262
Załącznik 4. Zastosowane znaki transkrypcyjne w uproszczonej wersji techniki G. Jeffersona (Rapley 2010)	263
Abstract	265